

1 Millä edellytyksillä avioeron voi saada?

Jos molemmat aviopuolisot suostuvat avioeroon ja tekevät yhdessä kirjallisen hakemuksen, avioeron voi myöntää väestörekisteritoimisto tai notaari. Tuomioistuin voi myöntää avioeron toisen aviopuolison nostaman kanteen perusteella, jos aviopuolisot ovat eri mieltä avioerosta tai avioeroon liittyvistä tosiseikoista tai kun väestörekisteritoimistolla ei ole toimivaltaa myöntää avioeroa.

2 Mitkä ovat avioeron myöntämisperusteet?

Väestörekisteritoimisto tai notaari voi myöntää avioeron, jos molemmat aviopuolisot suostuvat avioeroon ja tekevät yhdessä kirjallisen hakemuksen ja jos molemmat aviopuolisot asuvat Virossa.

Tuomioistuin voi myöntää avioeron toisen aviopuolison toista aviopuolisoa vastaan nostaman kanteen perusteella, jos aviopuolisoiden väliset suhteet ovat peruuttamattomasti katkenneet. Aviopuolisoiden välisiä suhteita pidetään katkenneina, jos puolisoilla ei ole enää avioelämää ja voidaan perustellusti olettaa, etteivät puoliset enää palaa takaisin avioelämään. Aviopuolisoiden välisten suhteiden katsotaan katkenneen, kun puoliset ovat asuneet erillään vähintään kaksi vuotta.

3 Mitä laillisia vaikutuksia avioerolla on

3.1 aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin (esim. sukunimeen)

Avioero ei vaikuta aviopuolisoiden henkilökohtaisiin suhteisiin. Kun tuomioistuin tai väestörekisteritoimisto myöntää avioeron, se voi palauttaa aviopuolison aiemman sukunimen tämän pyynnöstä. Muulloin voimaan jää avioliiton aikainen sukunimi.

3.2 omaisuuden jakamiseen puolisoitten välillä

Avioliiton päättyessä omaisuus jaetaan puolisoitten välisten varallisuussuhteiden mukaisesti. Jos omaisuus on yhteinen, puoliset yleensä jakavat sen keskenään yhteisomistuksen lakkauttamista koskevien säännösten mukaisesti. Aviovarallisuus otetaan huomioon sellaisena kuin se on aviovarallisuussuhteen päättyessä. Puolisoiden ei ole avioerossa pakko jakaa omaisuutta. Puolisot toteuttavat yhteiseen omaisuuteen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia yhdessä, kunnes omaisuus jaetaan. Heillä on myös oikeus omistaa yhteisomistukseen kuuluvia esineitä yhdessä. Jotta puolisoitten omaisuuden tuotto voidaan jakaa aviovarallisuussuhteen päättyessä, kummankin puolison avioliiton aikana karttunut omaisuus määritellään ja vahvistetaan tuoton jakamisesta johtuva rahasaatavaa koskeva vaatimus.

Jos puoliset haluavat jakaa omaisuuden avioerossa, omaisuus jaetaan valitun aviovarallisuussuhteen tai avioehtosopimuksen mukaisesti. Jos puoliset ovat tehneet avioehdon, se raukeaa avioerossa. Kun avioehto raukeaa avioerossa, siitä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet lakkaavat. Omaisuus jaetaan avioehtosopimuksen mukaisesti.

3.3 puolisoitten alaikäisiin lapsiin

Avioero ei vaikuta vanhempien vastuuseen, ja vanhemmillä säilyy yhteishuoltajuus.

Vanhempien on sovittava siitä, kenen luona lapset asuvat ja siitä, kuka osallistuu lasten kasvattamiseen ja missä määrin. Lisäksi on sovittava siitä, miten ja kuinka kauan elatusapua tulee maksaa. Alaikäiselle lapselle kuukautta kohden maksettava elatusapu ei voi olla pienempi kuin puolet hallituksen vahvistamasta vähimmäiskuukausipalkasta.

Jos vanhemmat eivät suostu tai kykene yhteishuoltajuuteen, kummallakin on oikeus pyytää tuomioistuimelta hakemusasiana lapsen osa- tai kokonaishuoltajuutta. Huoltajuuden muutoksista huolimatta vanhemman elatusvelvollisuus alaikäisen lapsen suhteen säilyy entisellään.

3.4 toisen puolison velvollisuuteen maksaa toiselle elatusapua?

Entisellä puolisoilla on oikeus elatusapuun

siihen asti kun lapsi täyttää kolme vuotta, jos entinen puoliso ei pysty avioeron jälkeen elättämään itseään sen vuoksi, että hän huolehtii lapsesta jos entinen puoliso ei pysty avioeron jälkeen elättämään itseään vanhuuden tai terveydentilan vuoksi ja vanhuuteen tai terveydentilaan liittyvä avun tarve oli olemassa jo avioeron tapahtuessa. Entiseltä puolisoilta voi vaatia elatusapua vanhuuden tai terveydentilan vuoksi myös silloin kun vanhuuteen tai terveydentilaan liittyvä avun tarve oli olemassa jo silloin kun oikeus saada elatusapua entiseltä puolisoilta jollakin muulla laissa säädettyllä perusteella päättyi. Elatusapua on maksettava niin kauan kuin siihen oikeutetun henkilön ei voida olettaa pystyvän hankkimaan elantonsa.

Lapsen isän on elätettävä lapsen äitiä 8 viikon ajan ennen lapsen syntymää ja 12 kuukauden ajan lapsen syntymän jälkeen.

Tuomioistuin voi vapauttaa entisen puolison elatusvelvollisuudesta laista johtuvien perustein.

Elatusapuun oikeutettu entinen puoliso voi vaatia lakisääteisen elatusvelvollisuuden täyttämistä vasta siitä hetkestä, kun kanne on jätetty.

4 Mitä lakitermi "asumusero" käytännössä tarkoittaa?

Asumuserona pidetään tilannetta, jossa puolisoilla ei ole yhteistä kotitaloutta tai avioelämää ja jossa vähintään toisella puolisoista ei ole selvästikään halua näitä palauttaa tai luoda.

5 Mitä edellytyksiä asumuseroon liittyy?

Puolisot elävät erillään.

6 Mitä laillisia vaikutuksia asumuserolla on?

Kun puoliset ovat asumuserossa, puoliso voi vaatia toiselta

perheen hyväksi käytettyjä esineitä, joita hän tarvitsee erillisessä kotitaloudessaan ja joiden käytön jatkamiseen hänellä on oikeutettu etu.

Yhteisomistuksessa oleva perheen tavallinen koti-irtaimisto jaetaan puolisoitten kesken tasapuolisuutta noudattaen. Yleissääntönä on, että kumpikin puoliso voi vaatia omistuksessaan olevat käyttöesineet itselleen. Yhteisomistuksessa (ennen kaikkea puolisoitten yhteisomistuksessa) oleva omaisuus on jaettava oikeudenmukaisesti osapuolten ja lasten edut huomioon ottaen;

perheen yhteisen asunnon luovuttamista kokonaan tai osittain puolison omaan käyttöön, jos se on tarpeen suurten henkilökohtaisten vaikeuksien estämiseksi. Vaikka lähtökohtaisesti on otettava huomioon asunnon omistajan etuoikeus, tuomioistuin voi katsoa molempien puolisoitten mahdollisuuksia ja lasten etuja arvioituaan, että asunto on syytä jättää sen puolison käyttöön, joka ei omista asuntoa.

Jos puoliset ovat asumuserossa, molempien on maksettava säännöllisesti tietty summa sellaisten tavanomaisten menojen kattamiseksi, jotka toinen puoliso on toteuttanut perheen hyväksi.

7 Mitä lakitermi "avioliiton mitätöinti" käytännössä tarkoittaa?

Avioliiton mitätöinti tarkoittaa sitä, että avioliitto on alusta asti ollut pätemätön. Avioliitto mitätöidään tuomioistuimen päätöksellä.

8 Millä edellytyksillä avioliiton voi mitätöidä?

Avioliiton mitätöimiseksi voidaan ottaa huomioon ainoastaan perhelaissa esitetyt pätemättömyysperusteet. Tuomioistuin voi toisin sanoen mitätöidä avioliiton kannemenettelyssä, jos

avioliittoa solmittaessa on rikottu avioliiton solmimiselle vahvistettua vähimmäisikää tai oikeuskelpoisuutta koskevia vaatimuksia

avioliittoa solmittaessa on rikottu laissa säädettyä avioitumiskieltoa

avioliittoa solmittaessa on rikottu laissa säädettyjä muotovaatimuksia

ainakin toisella puolisoilla oli avioliittoa solmittaessa tilapäinen mielenhäiriö tai hän oli muista syistä arvostelukyvytön

avioliitto on solmittu petoksella tai uhkailun tai väkivallan avulla, mukaan lukien puolison terveydentilan tai muun henkilökohtaisen olosuhteen salaaminen, jos kyseinen olosuhde on avioliiton kannalta olennainen

toinen tai kumpikaan puoliso ei ole suunnitellut täyttävänsä avioliitosta johtuvia velvollisuuksia vaan avioliitto on solmittu muiden tarkoitusperien vuoksi, etenkin oleskeluluvan saamiseksi Virossa (lumeavioliitto).

aviopuolisoista on avioliiton aikana tullut sukupuolenvaihdoksen vuoksi samaa sukupuolta.

Lisäksi avioliitto katsotaan pätemättömäksi, jos

puolisot ovat samaa sukupuolta

avioliiton on vahvistanut henkilö, jolla ei ole henkikirjoittajan pätevyyttä

toinen puoliso ei ole ilmaissut tahtovansa solmia avioliiton.

9 Mitä laillisia vaikutuksia avioliiton mitätöinnillä on?

Kun avioliitto mitätöidään, se on pätemätön alusta lähtien. Jos avioliitto mitätöidään kuitenkin sillä perusteella, että puolisot ovat samaa sukupuolta, avioliiton katsotaan päättyvän tuomioistuimen päätöksen tullessa voimaan. Henkilöillä, joiden avioliitto on mitätöity, ei ole toistensa suhteen avioliitosta (esim. avioehtosopimuksesta, joka sekun on mitätön) johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia.

Jos avioliitto mitätöidään sillä perusteella, että toinen osapuoli salasi toiselta olevansa jo naimisissa tai sai toisen osapuolen avioitumaan petoksella tai

uhkailun tai väkivallan avulla, tuomioistuin voi määrätä tämän maksamaan pätemättömässä avioliitossa olleelle puolisolle elatusapua soveltaen sitä, mitä

puolison elatusavun osalta säädetään. Tuomioistuin voi avioliittoon lainvastaisesti houkutellun osapuolen vaatimuksesta soveltaa osapuolten

varallisuussuhteisiin avio-oikeuden alaista omaisuutta (eli puolisojen yhteisomaisuutta) koskevia säännöksiä.

Mitätöidyssä avioliitossa syntyneillä lapsilla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin avioliitossa syntyneillä lapsilla.

10 Mitä vaihtoehtoisia muita kuin juridisia keinoja avioeroon liittyvien asioiden ratkaisemiseksi on olemassa?

Jos molemmat puolisot suostuvat avioeroon, avioeron voi myöntää väestörekisteritoimisto tai notaari. Avioeron oikeudelliset seuraamukset (esim. yhteisen omaisuuden jakaminen) voidaan määrittellä eroavien puolisojen välisessä sopimuksessa.

Jos puolisot riitaantuvat avioeroon liittyvissä asioissa, muita kuin juridisia ratkaisukeinoja ei ole.

11 Minne avioero-/asumusero-/mitätöintihakemukset tulee lähettää? Mitä muodollisuuksia tähän liittyy ja mitkä asiakirjat hakemukseen tulee liittää?

Avioerohakemuksen voi jättää

puolison asuinpaikan väestörekisteritoimistoon (jos molemmat puolisot asuvat Virossa)

notaarille

vastaaajan asuinpaikan mukaan määräytyvälle ensimmäisen asteen tuomioistuimelle eli kärjäoikeudelle.

Hakemus avioliiton mitätöimiseksi on jätettävä vastaaajan asuinpaikan mukaan määräytyvälle ensimmäisen asteen tuomioistuimelle eli kärjäoikeudelle.

Väestörekisteritoimistossa avioero myönnetään puolisojen yhteisen kirjallisen hakemuksen perusteella. Puolisojen on vakuutettava hakemuksessaan, ettei heillä ole lapsiin, yhteisen omaisuuden jakamiseen tai elatusavun määräämiseen liittyviä riitoja. Avioerohakemukseen on liitettävä avioliittotodistus. Jos puoliso ei perustellusta syystä voi olla läsnä, kun yhteinen hakemus esitetään väestörekisteritoimistossa, hän voi esittää notaarin oikeaksi todistaman erillisen hakemuksen. Jos väestörekisteritoimistolle esitetään vieraskielisiä asiakirjoja, niiden mukana on oltava notaarin, konsulivirkamiehen tai valantehneen kääntäjän vahvistama käännös. Avioerokanteen perusteena olevan ulkomaisen asiakirjan on oltava laillistettu tai apostillalla varmennettu, jollei kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Notaari myöntää avioeron puolisojen yhteisen kirjallisen hakemuksen perusteella. Avioerohakemukseen on liitettävä avioliittotodistus. Jos puoliso ei perustellusta syystä voi olla läsnä, kun yhteinen hakemus esitetään notaarille, hän voi esittää notaarin oikeaksi todistaman erillisen hakemuksen. Jos väestörekisteritoimistolle esitetään vieraskielisiä asiakirjoja, niiden mukana on oltava notaarin, konsulivirkamiehen tai valantehneen kääntäjän vahvistama käännös. Avioerokanteen perusteena olevan ulkomaisen asiakirjan on oltava laillistettu tai apostillalla varmennettu, jollei kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

Virolaisessa tuomioistuimessa ratkaistavassa avioliittoasiassa kanne nostetaan aviopuolisojen yhteisen asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos vastaaajan asuinpaikka ei ole Virossa, kanne nostetaan puolisojen yhteisen alaikäisen lapsen asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Jos yhteistä alaikäistä lasta ei ole, kanne nostetaan kantajan asuinpaikan perusteella määräytyvässä tuomioistuimessa. Kun kyseessä on kanne, jolla haetaan avioeroa, asumuseroa tai avioliiton mitätöintiä, haastehakemuksen on oltava kaikkien siviiliprosessilaissa säädettyjen siviilikannetta koskevien muotovaatimusten mukainen. Haastehakemus ja asiakirjatodisteet on esitettävä tuomioistuimelle kirjallisesti tai sähköisesti vironkielisinä ja A4-koossa.

Avioerohakemukseen on merkittävä tuomioistuimen nimi sekä kantajan ja vastaaajan (eli aviopuolisojen) ja näiden alaikäisten lasten henkilötiedot. Lisäksi on mainittava, kuka lapsista huolehtii ja kuka heidät kasvattaa, kenen luona lapset asuvat sekä tehtävä ehdotus siitä, miten huoltajuus ja lastenhoito järjestetään vastaisuudessa. Lisäksi kantajan on esitettävä haastehakemuksessa selkeästi kanteen perustana olevat tosiseikat; kantajan on myös lueltava käytettävissään olevat todisteet.

Jos yhteinen omaisuus jaetaan, haastehakemuksessa on edellä esitettyjen tietojen lisäksi mainittava myös mistä omaisuus koostuu ja missä se sijaitsee, määriteltävä kaikkien kantajan omistamien esineiden arvo ja tehtävä ehdotus yhteisen omaisuuden jakamiseksi. Jos puolisot ovat tehneet avioehtosopimuksen, se on liitettävä hakemukseen.

Haastehakemuksessa on oltava kantajan tai tämän edustajan allekirjoitus. Jos kyseessä on edustaja, on lisättävä tämän valtakirja tai muu valtuutuksen todistava asiakirja.

12 Voiko asian hoitamiseen saada oikeusapua?

Jos oikeusavun hakija ei taloudellisen tilanteensa vuoksi pysty maksamaan menettelykuluja tai pystyy maksamaan ne vain osittain tai erissä ja on riittävät perusteet olettaa, että oikeudenkäyntimenettelyssä saadaan myönteinen lopputulos, tuomioistuin voi vapauttaa hakijan kokonaan tai osittain oikeusapukuluista ja jättää ne valtion maksettaviksi.

13 Voiko avioero-/asumusero-/mitätöintipäätökseen hakea muutosta?

Avioero-, asumusero- tai mitätöintipäätökseen voi hakea muutosta muutoksenhakua koskevien yleissäännösten mukaisesti, jos muutoksenhakija katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös perustuu oikeudelliseen virheeseen (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esimerkiksi soveltanut väärin aineellista oikeutta tai oikeudenkäyntimenettelyä koskevaa säännöstä).

14 Millä tavoin tulee menetellä jos halutaan, että toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antama avioero-/asumusero-/mitätöintipäätös tunnustetaan tässä jäsenvaltiossa?

Yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2001 mukaisesti kaikissa muissa jäsenvaltioissa (Tanskaa lukuun ottamatta) automaattisesti vaatimatta minkään erityisen menettelyn noudattamista.

15 Minkä tuomioistuimen puoleen tulee kääntyä, jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-/asumusero-/mitätöintipäätöksen tunnustamista tässä jäsenvaltiossa? Mitä menettelyä tällaisissa tapauksissa sovelletaan?

Jos halutaan vastustaa toisen jäsenvaltion tuomioistuimen antaman avioero-, asumusero- tai mitätöintipäätöksen tunnustamista, tulee kääntyä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2201/2001 mainitun jäsenvaltion muutoksenhakutuomioistuimen puoleen.

Virossa se on piirituomioistuin (ringkonnakohus).

Asianomaisessa tuomiossa mainitaan, miten ja milloin tuomiosta voi valittaa.

16 Mitä lakia sovelletaan avioeroasiassa silloin kun puoliset eivät asu tässä jäsenvaltiossa tai ovat eri maiden kansalaisia?

Avioeroasiassa sovelletaan sen maan lakia, jossa on aviopuolisoiden yhteinen asuinpaikka. Jos aviopuolisot asuvat eri maissa mutta heillä on sama kansalaisuus, avioliiton yleiset oikeudelliset seuraukset määrätään sen maan lain mukaan, jonka kansalaisia he ovat. Jos aviopuolisot asuvat eri maissa ja heillä on eri kansalaisuudet, avioliiton yleiset oikeudelliset seuraukset määrätään sen maan lainsäädännön mukaan, jossa puolisoilla oli viimeisin yhteinen asuinpaikka, jos toisen puolison asuinpaikka on kyseisessä maassa. Jos avioliiton yleisiin oikeudellisiin seurauksiin sovellettavaa lainsäädäntöä ei voida määrittää edellä mainitun perusteella, sovelletaan sen maan lakia, johon puolisoilla on muilla tavoin läheisimmät siteet.

Jos avioero ei ole edellä mainittujen lainsäädäntöjen nojalla sallittu tai se on sallittu vain erittäin tiukoin edellytyksin, sovelletaan niiden sijasta Viron lainsäädäntöä, jos toisella puolisoilla on asuinpaikka Virossa tai Viron kansalaisuus tai hänellä oli avioliiton solmimisen aikaan asuinpaikka Virossa tai Viron kansalaisuus.

Tämä verkkosivu on osa [Sinun Eurooppasi](#) -sivustoa.

[Anna palautetta](#) sisällön hyödyllisyydestä.

This webpage is part of an EU quality network

Päivitetty viimeksi: 04/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.